

Asiantuntijalausunto Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle Hallituksen esitykseen (HE 207/2022) eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi.

Pohjois-Karjalan työ- ja elinkeinotoimisto kiittää mahdollisuudesta asiantuntijalausunnon antamiseen ja toteaa lausuntonaan lakiesityksistä seuraavaa:

Kunnille tuleva järjestämisvastuu työllisyydenhoitopalveluista liitettynä kunnan rahoitusvastuun laajentumiseen voinee tukea kuntia yhä aktiivisempaan otteeseen työllisyyden hoitamisessa, kunhan rahoitusmallin toimivuus varmistetaan. Järjestämisvastuun toteuttamistavassa on hyvä kuitenkin huomioida palvelujen yhtäläinen turvaaminen kaikille asiakkaille, niin henkilö- kuin yritysasiakkaille. Järjestämisvastuun siirtämisestä kunnille voi muodostua riski, mikäli työvoimapohjan määrä alenee merkittävästi esitetystä ehdotuksesta. Järjestämisalueen tulee olla riittävän suuri, jotta se pystyy kantamaan vastuun.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää asiakkaiden yhdenvertaisuuteen eli miten turvataan toiminnan yhdenvertaisuus ja palvelujen saatavuus eri järjestämisalueilla. Jo nykytilanteessa eri alueilla voi olla erilaisia toimintamalleja, vaikka alueita ja toimijoita on vähemmän. Pienillä alueilla palveluvalikoima voi olla suppeampi kuin suuremmilla alueilla, mikä kaventaa mahdollisuutta toteuttaa palveluja yhdenvertaisesti.

Yritysten ja työnantajien palveluiden huomioiminen ovat jääneet esityksessä melko vähälle huomiolle, vaikka niiden rooli työllisyyden hoidossa on erittäin tärkeä. Esimerkiksi alueellisen liikkuvuuden tukeminen työnantajien tarpeiden mukaan tulee varmistaa elinvoiman vahvistamiseksi ja kohtaannon tukemiseksi, tämä on olennaista erityisesti pienillä työmarkkina-alueilla.

Yhteistyö ja tiedonsiirto eri organisaatioiden ja järjestämisalueiden välillä on turvattava. Jos työllisyys- ja elinkeinotoimijat (elinkeinopalvelut, kuntien palvelut, kehittämisyritykset, työvoimaviranomainen jne.) jäävät erillisiksi toimijoiksi, tiedonsiirto ei helpotu nykyisestä ja toivotut hyödyt voivat jäädä saavuttamatta. Esityksessä tulee tarkasti huomioida ja kuvata se, kuinka tietoa voidaan siirtää eri toimijoiden välillä, jotta tästä saadaan hyötyä asiakkaalle ja varmistetaan riittävä tietosuojaa.

On hyvä, että työvoimaviranomaisilla olisi velvollisuus käyttää valtakunnallista tietovarantoa, palvelualustaa ja asiakastietojärjestelmäkokonaisuutta.

Lopuksi toteamme, että uudistuksen toimeenpanovaihe on pitkä ja samaan aikaan meneillään on myös muita laki- ja järjestelmäuudistuksia. Yhteistoimintaneuvottelut ovat laajat ja tämän vaiheen pitkittymisellä on iso merkitys henkilöstön jaksamiselle ja työhyvinvoinnille. Yhteistoimintaneuvotteluiden tulisi olla huomattavasti lyhyemmät, jotta voidaan siirtymiseen saakka keskittyä myös perustehtävien hoitamiseen ja laadukkaaseen asiakastyöhön. Näin turvattaisiin myös siirtymävaiheessa virastojen toimintakyky sekä resurssit ja varmistettaisiin henkilöstön osaamiseen ylläpito.